

Collegebesluit

Collegevergadering: 31 augustus 2021

Zaaknummer : 881079
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : J.F. Struijf
Openbaarheid : Actief openbaar

ONDERWERP

Lokale inzet doordecentralisatie Beschermd wonen

SAMENVATTING

De verantwoordelijkheid van de taak Beschermd Wonen gaat op 1 januari 2022 over van de Centrumgemeenten naar de individuele gemeenten. De financiële doordecentralisatie gaat naar verwachting een jaar later van start. De voorbereiding hierop vraagt de komende 1,5 jaar veel inzet van de gemeente. Het college van B en W stemt in met de aanvraag van de beschikbare middelen uit het regionale Innovatiefonds OWH voor de inhuur van extra capaciteit voor deze voorbereiding.

JURIDISCH EN BESLUITKADER

Wet maatschappelijke ondersteuning

BESLUIT B&W

1. In te stemmen met de aanvraag van de voor Heemstede beschikbare middelen van € 30.800 uit het Innovatiefonds OWH ten behoeve van de doordecentralisatie van Beschermd wonen, voor o.a. de inhuur van capaciteit;
2. In te stemmen met het verstrekken van de opdracht 'Onderzoek mogelijkheden woonvoorzieningen Beschermd wonen en statushouders' aan een extern bureau en deze opdracht te financieren vanuit de middelen van het Innovatiefonds OWH;
3. Het besluit ter kennisname te brengen van de commissie Samenleving (C-stuk).

AANLEIDING

De verantwoordelijkheid van de taak Beschermd Wonen gaat op 1 januari 2022 over van de Centrumgemeenten naar de individuele gemeenten. De financiële doordecentralisatie gaat naar verwachting een jaar later van start. De voorbereiding hierop gaat de komende 1,5 jaar op verschillende vlakken veel inzet vragen van de gemeente.

Een ander onderdeel van de doordecentralisatie betreft de door het Rijk gewenste beweging van grote Beschermd Wonen instellingen in de Centrumgemeenten naar kleine lokale woonvoorzieningen in de individuele gemeenten. Om te onderzoeken of deze beweging haalbaar is wordt voorgesteld een onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor het realiseren van kleinschalige Beschermd Wonen voorzieningen in Heemstede.

Deze voorbereidende taken vragen veel inzet van de gemeente die niet volledig vanuit de bestaande bezetting kan worden geboden. Voorgesteld wordt om in te stemmen met de inhuur van extra capaciteit voor deze taken. Voor de financiering

van deze inzet wordt voorgesteld een aanvraag in te dienen voor de middelen van het regionaal Innovatiefonds OWH.

MOTIVERING

Met de decentralisatie van Beschermd Wonen komt er een nieuwe taak naar de gemeente toe. Beschermd Wonen is een voorziening voor mensen die door psychische problemen tijdelijk niet zelfstandig kunnen wonen. De doelgroep is heel divers. Het kan gaan om jongvolwassenen met autisme die vanuit hun ouderlijk huis niet direct kunnen doorstromen naar een zelfstandige woning maar eerst moeten leren voor zichzelf te zorgen. Het kunnen mensen zijn die uitstromen uit een GGZ instelling na een behandeling en die in stappen weer terugwerken naar zelfstandig wonen. Of het zijn bijvoorbeeld mensen die in de maatschappelijke opvang terecht zijn gekomen door hun psychische kwetsbaarheid en voor wie de stap naar een eigen sociale huurwoning nog net iets te groot is. Zo divers als de doelgroep is, zo divers is ook het aanbod. Van grote zware instellingen waar 24 uur per dag, 7 dagen per week toezicht aanwezig is tot lichte, kleine woongroepjes met begeleiding op afroep.

Het Rijk decentraliseert de taak Beschermd Wonen omdat er een beweging moet worden gemaakt van grote instellingen in de Centrumgemeenten naar kleine lokale woonvoorzieningen in de individuele gemeenten. Deze beweging is nodig omdat de cliënten sneller blijken te herstellen in kleinschalige voorzieningen die zijn ingebed in hun lokale omgeving. Een spoedig herstel komt de cliënten ten goede en levert ook een besparing van de kosten op.

Regionaal Innovatiefonds OWH

Vooruitlopend op de decentralisatie willen de gemeenten in de regio Kennemerland waar mogelijk al starten met de transformatie van BW in de regio. Om dit mogelijk te maken heeft centrumgemeente Haarlem besloten een deel van het overschot op beschermd wonen in te zetten als regionaal Innovatiefonds Opvang Wonen en Herstel (OWH). De doelstelling van het innovatiefonds OWH is om - vooruitlopend op het landelijk verdeelmodel - uitvoering te geven aan de transformatie van beschermd wonen in de regio en de beweging van regionaal naar lokaal te versterken. Met deze middelen kan in de regio ervaring worden opgedaan met projecten die aansluiten op de lokale situatie en behoefte en kunnen gemeenten van elkaar leren.

Vorbereiding decentralisatie Beschermd Wonen

Om goed voorbereid te zijn op de uitvoering van de nieuwe taak moeten door de gemeenten een aantal stappen worden gezet. Zo wordt er het komende half jaar hard gewerkt aan het opzetten van een Gemeenschappelijk Orgaan ten behoeve van de door het Rijk verplicht gestelde samenwerking tussen de regiogemeenten voor Beschermd Wonen. Daarnaast moet een nieuw beleidsplan worden opgesteld. Daar zal in regionaal verband aan worden gewerkt, maar mogelijk zal ook lokaal beleid ontwikkeld moeten worden. In aanvulling hierop moeten de Wmo verordening en het Wmo Besluit worden aangepast. Verder moeten de Beschermd Wonen-voorzieningen worden ingekocht, waarvoor een verwervingsstrategie en een Programma van Eisen moeten worden opgesteld en een aanbestedingstraject moet worden doorlopen. De toegang tot de voorzieningen moet lokaal worden vormgegeven en de administratieve processen en ICT rond de toekenningen en facturatie moeten worden ingericht.

Collegebesluit

Collegevergadering: 31 augustus 2021

Hoewel veel van deze stappen in regionaal verband zullen worden voorbereid en het nodige vanuit de bestaande capaciteit kan worden opgepakt, is extra capaciteit nodig om Heemstede goed voor te bereiden op deze decentralisatie. Voorgesteld wordt hiervoor tijdelijk een extra beleidsmedewerker aan te trekken voor ongeveer een half FTE, voor de periode van oktober 2021 tot en met december 2022. Voor de extra capaciteit voor 2022 kan een beroep worden gedaan op de middelen die hiervoor zijn opgenomen in de begroting. Voor de periode van oktober 2021 tot en met december 2021 wordt voorgesteld een aanvraag in te dienen voor middelen van het regionaal Innovatie fonds.

Vooronderzoek woonvoorzieningen

Voor de gewenste transformatie van grote voorzieningen in de Centrumgemeenten naar kleine voorzieningen verspreid over de regio, is op basis van landelijk beschikbare cijfers voor onze regio een inschatting gemaakt van de lokale behoefte aan Beschermd Wonen-voorzieningen. Uit deze inschattingen is naar voren gekomen dat het voor Heemstede wenselijk is om woonvoorzieningen te realiseren voor zo'n 10 á 14 cliënten met lichte problematiek. Het gaat hier om zogenaamde 'Beschut Wonen voorzieningen', met begeleiding op afroep.

In voorbereiding op de decentralisatie wordt daarom voorgesteld om een verkennend onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor Heemstede om (een aantal van) deze Beschut Wonen voorzieningen te realiseren. Daarbij kan gekeken worden naar het gemeentelijk vastgoed, maar ook naar de mogelijkheden van bijvoorbeeld de corporaties of zorgaanbieders. Daarnaast moet worden bekeken op welke manier de zorg vorm kan worden gegeven en welke aanbieder hiervoor het meest geschikt zou zijn.

Dit verkennend onderzoek is ook relevant voor een andere woonopgave voor de gemeente Heemstede: het huisvesten van statushouders. Deze opgave is door de recente ontwikkelingen in Afghanistan nog actueler geworden. Het ligt dan ook voor de hand deze opgave mee te nemen in deze opdracht.

Dit vooronderzoek naar de mogelijkheden vraagt veel capaciteit. Daarom is er gezocht naar een geschikte externe partij voor de uitvoering van het onderzoek met kennis op zowel ruimtelijk vlak als op gebied van zorg. Er is met verschillende partijen gesproken. Inmiddels is een geschikte externe partij gevonden.

De opdracht betreft een eerste onderzoek naar de mogelijkheden. De resultaten van het onderzoek zullen naar verwachting uiterlijk in het tweede kwartaal van 2022 gereed zijn, waarna in het college besluitvorming kan plaatsvinden over eventuele vervolgstappen.

FINANCIËN

Vorbereiding decentralisatie Beschermd Wonen

De kosten voor de tijdelijke inhuur van een extra medewerker voor 0,5 FTE bedraagt naar schatting zo'n € 16.800 voor de periode van 1 oktober tot en met 31 december 2021.

Vooronderzoek woonvoorzieningen

De offerte van het externe bureau bedraagt € 14.000,-

Collegebesluit

Collegevergadering: 31 augustus 2021

Bekostiging

Het bedrag dat Centrumgemeente Haarlem beschikbaar heeft gesteld voor het regionale Innovatiefonds OWH is verdeeld over de gemeenten naar rato van het inwoneraantal. Voor Heemstede betreft het een bedrag van €88.870,39, waar tot 1 januari 2023 een beroep op kan worden gedaan. Voorgesteld wordt een aanvraag in de dienen voor bovengemelde kosten.

PLANNING/UITVOERING

Vorbereiding decentralisatie Beschermd Wonen

De werving van de extra medewerker voor de doordecentralisatie van Beschermd Wonen zal plaatsvinden in september/oktober 2021.

Vooronderzoek woonvoorzieningen

Het proces van de verkenning start in oktober. Als eerste stap daarin zal een startnotitie over het onderzoek in het college worden geagendeerd. De uitkomsten van het vooronderzoek zullen naar verwachting uiterlijk in het tweede kwartaal van 2022 aan het college worden voorgelegd.

PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Vorbereiding decentralisatie Beschermd Wonen

Voor de voorbereiding op de doordecentralisatie wordt in regionaal verband regelmatig gesproken met ervaringsdeskundigen, de participatieraden (o.a. de Heemstedse Wmo Klankbordgroep) en zorgaanbieders.

Voorafgaand aan besluiten worden voorstellen besproken met de wethouders van de betrokken gemeenten in het regionale portefeuillehouderoverleg Sociaal Domein en de raden worden meegenomen middels regionale raadsinformatiebijeenkomsten en informatieberichten.

Vooronderzoek woonvoorzieningen

Naar gelang de uitkomsten van het vooronderzoek zal een plan van aanpak worden gemaakt waar participatie en communicatie onderdeel van zijn.

DUURZAAMHEID

Vorbereiding decentralisatie Beschermd Wonen

In de aanbesteding van de Beschermd Wonen-voorzieningen zullen de ambities en doelstellingen uit het MVI en SROI worden meegenomen.

Vooronderzoek woonvoorzieningen

In het onderzoek naar de woonvoorzieningen zal duurzaamheid als belangrijk aspect worden meegenomen.